

JEF

ROOS

veto

Onafhankelijk weekblad van de Leuvense student

Commissie selecteert kandidaten? Kiezers gepasseerd

Nog voor de rectorverkiezingen aan de K.U.Leuven goed en wel begonnen zijn, is er al deining over de selectie van de kandidaten. Wie een gooi wil doen naar het hoogste ambt, heeft expliciet de goedkeuring van de Bijzondere Universiteitsraad (BUR) nodig. "Dit is het ondermijnen van de verkiezingen," klinkt het ongerust.

MAARTEN 'RIK TORFS' GOETHALS

Nog steeds weet de K.U.Leuven niet precies hoe ze de komende rectorverkiezingen zal inrichten. Hoewel de eigenlijke verkiezing in verkiezingsrondes wordt behouden, blijft nog even onduidelijk of en hoe het 'filteren' van de kandidaten zal gebeuren. De BUR, met in zijn schoot een 'toetsingscommissie' die de kandidaten vooraf zou screenen, ziet hier voor zichzelf een belangrijke taak weggelegd. De raad meet zichzelf de mogelijkheid aan tot het weigeren van een kandidaat van deelname aan de verkiezingen. Niet iedereen aan de universiteit is daar echter even enthousiast over. "Dit is ondemocratisch," foetert een nauw betrokkene. Om de 'draagwijdte van het voorstel ruimer bekend te maken' passeert het voorstel de komende weken de dertien faculteiten. Gisteren klonken bij Geneeskunde al de eerste kritieken. "Het is onrustwekkend dat de BUR niet heeft begrepen dat ze geen honderd procent vertrou-

wen geniet bij de universitaire gemeenschap." Niet de decanen op de Academische Raad (AR), maar de Raad van Bestuur (RvB), die grotendeels bestaat uit externe bestuurders, neemt in deze de finale beslissing op 17 februari.

NIET-TRANSPARANT

Een kandidaat diende vroeger minstens negentig handtekeningen te verzamelen, waarvan dertig van elke universitaire groep, om verkiesbaar te zijn. Door de onverwachte rectorverkiezingen in mei blijkt deze 'filter' niet werkbaar wegens te tijdrovend. Een ad hoc werkgroep, onder voorzitterschap van rechtendecaan Paul Van Orshoven, boog zich over een alternatief, dat op de laatste vergadering van de BUR werd besproken.

Indien in de beide kamers van de BUR – respectievelijk de AR en de RvB – een meerderheid te vinden is voor een kandidaat, dan mag deze opkomen. Dat is de essentie van het voorstel. Om zijn beslissing voor te bereiden, zo luidt het, richt de Raad in zijn schoot een commissie op die bij hem mondeling verslag uitbrengt en een voorstel doet. Na afloop, alsof het om audits of examens zou gaan, maakt de BUR "de lijst bekend van de kandidaten die voldoen aan de verkiesbaarheidsvoorwaarden en beantwoorden aan het profiel van de rector en derhalve tot de verkiezing worden toegelaten." Interessant detail ook: "Het optreden in de media in de

hoedanigheid van kandidaat, onder welke vorm ook, wordt beperkt tot de intern-universitaire media." Dus geen pogingen meer om een debat te organiseren in *Terzake* of *De Zevende Dag*.

In een persbericht dat eerder deze week door de BUR werd opgesteld, staat dat "de raad groen licht heeft gegeven voor de verdere behandeling van deze tekst door de verschillende bestuursorganen." In werkelijkheid raakten de AR en de RvB het tijdens de BUR-vergadering evenwel niet eens over dit aangepaste 'reglementair kader'. Het voorstel van een toetsingscommissie verdeelde voornamelijk de AR-fracties onderling. Weinig democratisch en niet-transparant, klonken de voornaamste bedenkingen. Bovendien lijkt het voorstel "eerder op een evaluatie dan op een verkiezing."

Overigens lijkt het er sterk op dat grosso modo twee groepen met verschillende intenties het voorstel verdedigen: BUR-leden die een lichte toetsing wel zien zitten "om de schertsfiguren eruit te halen" en een groep collega's die voor de screening een meer fundamentele en dus ook controversiële rol ziet weggelegd. Een lid van de AR waarschuwde er al voor dat die eerste groep zich achteraf wel eens bekocht zou kunnen voelen. "En dan is het te laat, net als bij de evaluatie."

"Dit lijkt meer en meer op een aanstellingsprocedure," typeert een andere betrokkene het voorstel. "Ik weet niet of deze manier van werken de universiteit ten goede komt. Het is een ondermijnen van de verkiezing, want er is volstrekt geen

democratische controle meer. Je mag er ook gif op nemen dat hier veel kritiek op zal komen. Het voorstel passeert in wezen ook het kiescollege dat nu de kans niet krijgt om zich uit te spreken over een kandidaat. En het is best mogelijk dat de sfeer compleet verziekt indien een bepaalde kandidaat niet wordt aanvaard." Naar verluidt zou een aanwezige op de BUR-vergadering ook hebben gezegd dat "de buitenwereld niet op de hoogte hoeft te zijn van het aantal kandidaten dat zich aandient bij de BUR."

Of de universitaire gemeenschap dit voorstel pikt, is niet te voorspellen. Sinds bekend raakte dat het mandaat van huidig rector Marc Vervenne niet werd verlengd, ontstond een – rijkelijk late maar luid klinkende – lawine aan protest en onbegrip omtrent het besluit. Verschillende professoren schreven lezersbrieven, uit ongenoegen werden fora opgericht en een heuse petitie klaagde de ondemocratische manier van werken aan. Men besefte dat de beslissing niet herroepen kon worden, maar de top van de universiteit – in dit geval: de BUR – was zo wel gewaarschuwd op zijn tellen te passen. Daar lijkt de BUR zich nu weinig van aan te trekken, zo blijkt uit het voorstel.

ONRUSTWEKKEND

Om de interne kritieken te stillen, komen deze maand Jef Roos, voorzitter van de BUR, en Paul Van Orshoven langs bij alle faculteiten "die dat wensen" om tekst en uitleg te gaan geven. Officieel heet het dat de BUR om "de draagwijdte van het voorstel ruimer bekend te ma-

ken" op korte termijn alle decanen uitnodigt om 'open faculteitsvergaderingen' te organiseren.

De faculteit Geneeskunde maakte gisteren als eerste gebruik van die mogelijkheid. Hoewel de vergadering werd voorgesteld als een consultatieronde, bleek het niet meer dan een informatieronde. Dat werd duidelijk toen Van Orshoven ondubbelzinnig aangaf: "De discussie zal gevoerd worden op de faculteitsraden, maar uiteindelijk neemt de RvB een beslissing."

Dat weerhield menig aanwezige niet om toch kritisch uit de hoek te komen. "Het is onrustwekkend dat de BUR niet begrepen heeft dat ze geen honderd procent vertrouwen geniet bij de universitaire gemeenschap. Bovendien moet er een beroepsmogelijkheid zijn voor kandidaten die een negatief advies hebben gekregen van de BUR, om door de academische gemeenschap te worden beoordeeld," argumenteerde een hoogleraar. Op de vraag of de toetsingscommissie de besluitvorming kan beïnvloeden, antwoordde Jef Roos dat de "commissie op zich geen besluit neemt: ze geeft enkel advies aan de BUR, die de uiteindelijke beslissing neemt."

"Ik kan niet vatten dat de BUR – waarvan ongeveer de helft externen zijn – een kandidaat kan tegenhouden," klaagde een andere aanwezige openlijk. Te zijner verdediging wees Van Orshoven erop dat dit nu eenmaal de reglementen zijn zoals ze vijf jaar geleden zijn opgesteld. Waarna hij vervolgens: "De universiteit moet misschien wakkerder zijn wanneer er reglementen geschreven worden."

Splinter

Hoofredacteur: Ken 'Geert Bouckaert' Lamberts – Redactiesecretaris: Christoph 'Alain Verbeke' Meeussen – Eindredactie: Maud 'Bart De Moor' Oeyen – Onze Rector '09: Geert 'Geert Janssen' Janssen

Lachen met kiezers

"De Bijzondere Universiteitsraad gaat van elke kandidaat na of hij voldoet aan de verkiesbaarheidsvoorwaarden en of hij beantwoordt aan het profiel van de rector," zo luidt het voorstel van de Bijzondere Universiteitsraad (BUR). Er zal "in zijn schoot" een evaluatiecommissie voor de kandidaten worden opgericht "die bij hem mondeling verslag uitbrengt en een voorstel doet." "Na afloop maakt de Bijzondere Universiteitsraad de lijst bekend van de kandidaten die voldoen aan de verkiesbaarheidsvoorwaarden en beantwoorden aan het profiel van de rector en derhalve tot de verkiezing worden toegelaten."

FLOU

Bon, iets prozaïscher uitgedrukt: er komt vóór de rectorverkiezing een screening van alle kandidaten die hen moet toetsen aan een zeer ruim 'profiel van een (kandidaat-)rector' en waarvan de resultaten door een beperkte commissie slechts mondeling moeten worden toegelicht aan de BUR, waarna die dan uiteindelijk bij stemming mag beslissen welke kandidaten al dan niet "tot de verkiezing worden toegelaten". Die screening, zo gaf ook de voorzitter toe van de werkgroep die dit voorstel opstelde, rechtendecaan Paul Van Orshoven, "is enigszins

flou". Het is namelijk niet mogelijk objectief te oordelen in hoeverre iemand aan een vaag profiel voldoet. Zo'n oordeel hangt immers volledig af van hoe je dat profiel interpreteert, welke aspecten je laat doorwegen etc. Het is dus niet ondenkbaar dat achteraf discussie of zelfs commotie zal ontstaan over eventuele weigeringen van kandidaten.

Daarmee is niet gezegd dat de BUR kwade bedoelingen zou hebben, of per definitie onorthodox zou werken, of dat er bewust bepaalde kandidaten geweerd zouden worden – daar gaat het niet om. Het probleem is echter dat op z'n minst de schijn wordt gewekt van nattevingerwerk of achterkamerpolitiek, en dat vermoedens in die richting nooit weerlegd kunnen worden doordat de screening zelf niet controleerbaar is. Hetzelfde gebeurde een maand geleden na de negatieve evaluatie van de rector: op reacties dat de evaluatiecommissie niet correct te werk zou zijn gegaan, kon men door de strikte geheimhouding van het rapport enkel antwoorden met gezagsargumenten, genre 'wees maar zeker dat alles prima verlopen is, denk je nu echt dat de leden van de BUR of de evaluatiecommissie niet slim genoeg zijn om zo iets te doorzien? Twijfel je aan de integriteit van onze vertegenwoordigers in de BUR?' Geenszins, laat dat duidelijk

wezen, maar overtuigen doe je niemand met zo'n argument. En al zeker geen academici, zo mag ik hopen.

DWALING

Daarenboven ziet het totale plaatje van de verkiezingen er met dit voorstel een beetje uit als Iraanse parlementsverkiezingen: de screening op voorhand holt de eigenlijke verkiezing uit. Professor Paul De Grauwe schrijft het op de discussieblog 'Leuven na de rectorevaluatie 2008' klaar en duidelijk: er zijn verschillende systemen mogelijk voor de aanstelling van een rector, en voor elk systeem bestaan pro's en contra's. Maar: "Het vermengen van de twee systemen kan niet." "Eerst een rector laten verkiezen door het algemeen stemrecht en hem dan naar huis sturen door een beperkte groep mensen kan gewoon niet," stelt De Grauwe. Maar de omgekeerde beweging deugt nog minder: eerst selecteren wie kandidaat mag zijn en dan verkiezingen houden. En al verzekeren Jef Roos cum suis duizendmaal met de hand op de bijbel dat ze kandidaten niet op basis van hun programma zullen beoordelen maar aan de hand van het rectorprofiel, de ondoorzichtige selectiemethode zal onrust blijven zaaien.

Het lijkt me overigens ook geen cadeau voor de hoogleraar die binnen een halfjaar als rector zal

moeten functioneren: zal hij of zij zich wel gedragen voelen door de hele universiteit, wetende dat er misschien wel kandidaten werden tegengehouden? En ik zeg nadrukkelijk 'misschien', aangezien een lijst van niet-toegelaten kandidaten om begrijpelijke redenen niet wordt vrijgegeven, en het bijgevolg nooit duidelijk zal worden wie nu precies het deksel op de neus heeft gekregen alvorens zich aan het kiescollege te hebben kunnen presenteren. Nogmaals: dit is zonder het bonafide karakter van de BUR-leden in twijfel te trekken, maar men kan niet verwachten van studenten en personeelsleden van een universiteit dat ze alles wat in de hoogste raden beslist wordt, zonder meer aannemen. De "vrijheid tot dwalen" die oud-rector Pieter De Somer in 1985 toedichtte aan de wetenschappelijke vorsers van zijn instelling, geldt ook voor haar belangrijkste organen. Dat is geen schande, integendeel. Maar door zijn huidige houding pretendeert de BUR immuun te zijn voor dwaling. In tegenstelling, zo laat hij uitschijnen, tot het kiescollege.

Het gebrek aan vertrouwen in de universitaire gemeenschap dat de BUR zo uitstraalt is zeer ernstig; niet het minst omdat ze van ons wél lijkt te verwachten een verregaand vertrouwen te stellen in zijn eigen leden. Dit getuigt niet enkel van een totaal gebrek aan respect,

het wijst ook op een verwrongen kijk op het concept 'verkiezing'. Toen op de eerste open faculteitsvergadering over het voorliggende voorstel een professor de expliciete vraag stelde aan decaan Van Orshoven en BUR-voorzitter Jef Roos of ze het kiescollege dan niet in staat achtten een goede rector te kunnen verkiezen, werd dat, afgezien van wat gegrom, niet weerlegd. Het bleef consternerend stil. En dat is bijzonder pijnlijk.

VERTROUWENWEKKEND

De Bijzondere Universiteitsraad heeft sinds 3 december, toen de niet-verlenging van het mandaat van rector Vervenne officieel werd, heel wat van haar geloofwaardigheid verloren bij een significant deel van de universitaire gemeenschap. Die had de raad kunnen terugwinnen door dit semester het verloop van de verkiezing op een transparante en vertrouwenwekkende manier te laten verlopen. *Quod non*. Met het voorstel voor de verkiezingsprocedure dat nu voorligt, lacht de BUR het kiescollege gewoon uit. En dat is het laatste wat de K.U.Leuven op dit moment nodig heeft.

SIMON 'MARK WAER' HORSTEN

Bovenstaand artikel is een opinie-stuk en werd dus niet gescreend door derden.